

Vrijwilligerswerk is per definitie onbezoldigd

Advies Hoge Raad voor Vrijwilligers m.b.t. de verdubbeling van de maxima kostenvergoedingen vrijwilligerswerk.

De Hoge Raad voor Vrijwilligers, in plenaire zitting bij elkaar op 16 juni 2011, heeft het Wetsvoorstel ingediend in de Senaat (februari 2011) betreffende het optrekken van de kostenvergoedingen voor vrijwilligers bestudeerd en becommentarieerd.

De Hoge Raad voor Vrijwilligers besloot een negatief advies over dit voorstel te formuleren, omwille van argumenten die eerder al in adviezen vanuit de Raad werden geformuleerd.

We zetten de essentiële elementen hier op papier. De Hoge Raad voor Vrijwilligers staat fundamenteel achter het principe (zoals dat vervat zit in artikel 3 van de vrijwilligerswet) dat vrijwilligerswerk in essentie een onbezoldigd karakter heeft. Vrijwilligers worden niet betaald voor hun inzet.

Dit principe is **niet contradictorisch** met het gegeven dat ook vrijwilligers kosten maken: ze investeren tijd en middelen (transport heen en weer naar de activiteit, vervoer in functie van de activiteit, telefoons, aankoop van materiaal,...) in het vrijwilligerswerk. Vrijwilligerswerk is daarom **nooit kostenvrij**. Zowel de vrijwilligers als de organisatie investeren financiële middelen bij het verrichten van vrijwilligerswerk.

Het gegeven, dat vrijwilligers een vergoeding kunnen ontvangen voor door hen gemaakte kosten, is daarom een ingeburgerde praktijk, en wordt trouwens geaccepteerd door de vrijwilligerswet zelf (artikel 10). We stellen zelfs een *tendens* vast dat vrijwilligers het ook niet meer dan normaal vinden dat de gemaakte kosten worden vergoed.

Art.10

Het onbezoldigd karakter van het vrijwilligerswerk belet niet dat de door de vrijwilliger voor de organisatie gemaakte kosten door de organisatie worden vergoed. De realiteit en de omvang van deze kosten moeten niet bewezen worden, voor zover het totaal van de ontvangen vergoedingen niet meer bedraagt dan 24,79 euro per dag, [...] en 991,57 euro per jaar. De in de vorige zin bedoelde bedragen zijn gekoppeld aan de spilindex 103,14 (basis 1996 = 100) en variëren zoals bepaald bij de wet van 2 augustus 1971 houdende inrichting van een stelsel waarbij de wedden, lonen, pensioenen, toelagen en tegemoetkomingen ten laste van de openbare schatkist, sommige sociale uitkeringen, de bezoldigingsgrenzen waarmee rekening dient gehouden bij de berekening van sommige bijdragen van de sociale zekerheid der arbeiders, alsmede de verplichtingen op sociaal gebied opgelegd aan de zelfstandigen, aan het indexcijfer van de consumptieprijzen worden gekoppeld.

2. De Hoge Raad voor Vrijwilligers pleit niet voor het wettelijk verankeren van een ‘recht op kostenvergoeding’.

Wel heeft de Hoge Raad voor Vrijwilligers het huidige systeem inzake kostenvergoedingsregeling onder de loupe genomen en volgende zaken vastgesteld:

3. Een verhoging van het maximum forfaitair bedrag is niet noodzakelijk.

Per dag mogen de kosten van een vrijwilliger maximum vergoed worden tot 30,82 euro (2011), en per jaar maximum tot 1.232,92 euro (2011).

Een grote meerderheid van de organisaties is tevreden met deze maxima en zijn dus geen vragende partij om de huidige plafonds op te trekken.

Het feit dat er een zogenaamde 'gecontroleerde' combinatie mogelijk is gemaakt door de wetgever die toelaat een forfaitaire vergoeding te ontvangen, met een deel van gemaakte vervoerskosten, is een goede stap geweest.

De Hoge Raad voor Vrijwilligers stelt voor de maximale dag- en jaarbedragen te behouden zoals ze thans zijn, met dien verstande dat de bedragen jaarlijks worden geïndexeerd.

Organisaties voor wie de huidige maxima niet volstaan, kunnen desgevallend een afwijking aanvragen via artikel 12 van de vrijwilligerswet (zie verder).

4. Artikel 12 van de vrijwilligerswet.

Tijdens de ontwikkeling van de vrijwilligerswet was reeds duidelijk dat de regelgeving te 'algemeen en/of te uniform' was om aangepast te zijn aan alle vrijwilligersorganisaties. Er rezen al vragen zowel tijdens de voorbereiding als tijdens de effectieve ontwikkeling van de wetteksten naar uitzonderingen voor bepaalde groepen/sectoren en/of organisaties die met vrijwilligers werken, opdat ze ofwel een apart statuut konden krijgen ofwel toch onder de vrijwilligerswet vallen met de mogelijkheid van een aantal –op de algemene wet- afwijkende bepalingen.

Een vrijwilligerswet die in zich te veel uitzonderingen herbergt, is vanzelfsprekend niet goed. Maar het zou onjuist zijn om de legitieme vraag van een aantal organisaties te negeren, omdat hiermee zowel het initiatief van vrijwilligersorganisaties wordt afgeremd als de bescherming van de vrijwilliger in het gedrang komt.

De wetgever voorzag trouwens zelf in haar artikel 12 in mogelijke uitzonderingen op de algemene regel.

Art. 12.

De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, voor specifieke categorieën van vrijwilligers, onder de door Hem bepaalde voorwaarden, de in artikel 10 bedoelde bedragen verhogen.

Het Koninklijk Besluit dient zo snel mogelijk opgesteld te worden, in overleg met de Hoge Raad voor Vrijwilligers.

De Hoge Raad voor Vrijwilligers is van mening dat artikel 12 van de vrijwilligerswet invulling kan krijgen, en oordeelt dat het toestaan van 'gecontroleerde' uitzonderingen beter is dan verschillende statuten uit te werken, die enkel tot verwarring en versnippering zullen leiden. Hiervoor dient wel een duidelijke en transparante procedure uitgewerkt te worden, waarbij de aanvragende organisatie een dossier opstelt waaruit de vraag, de noodzaak tot 'uitzondering' wordt aangereikt met de nodige argumenten.

Dit dossier zal naar de bevoegde Minister worden verzonden, die voor elk individueel dossier een advies vraagt aan de Hoge Raad voor Vrijwilligers. Een uitzondering krachtens artikel 12 van de vrijwilligerswet, kan niet verleend worden zonder dit voorafgaand advies van de Hoge Raad voor Vrijwilligers.